

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”
Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti

O.SH.Bazarov

2024 yil

Reytingga olindi № 05/02/064

“27” iyun 2024 yil

XORIJIY INVESTITSIYA
fanining

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	400 000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410 000 – Biznes va boshqaruv
Ta'li yo'nalishi:	60410400–Moliya va moliyaviy texnologiyalar

Qarshi-2024 y.

Fan/modul kodi XI 2202		O'quv yili 2024-2025	Semestr 4	ECTS - Kreditlar 2	
Fan/modul turi majburiy		Ta'lim turi O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4	
Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
1.	Xorijiy investitsiya	30	30	60	
2.	<p>I. Fanning mazmuni “Xorijiy investitsiyalar” fanining asosiy maqsadi-talabalarda investitsiyalarni iqtisodiy mohiyati, investitsiyalarni moliyalashtirish manbalari, investitsiyalarni jalb etish, davlat investitsiya dasturini shakllantirish, investitsiya loyihalarni baholash bo'yicha, innovatsiyalarning mohiyati, nazariy va amaliy bilim ko'nikma va malaka shakllantirish hisoblanadi.</p> <p>Ushbu maqsadga erishish uchun fan bo'yicha talabalar investitsiyalar, ularni tashkil topish manbalari, xorijiy investitsiyalar va ularning harakati, investitsiya loyihalarining moliyaviy va iqtisodiy samaradorligini baholash, investitsiya faoliyatiga doir qonunlar, qarorlar va boshqa normativ hujjatlarni o'rganishlari, o'zlashtirishlari, innovatsiyalar jarayonlari haqida bilim, ko'nikma va malaka quyidagi talablar qo'yiladi.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga qo'idagi mavzular kiradi: 1-mavzy. Xorijiy investitsiyalar haqida tushuncha va uning mohiyati. Globalashuv hamda iqtisodiy integratsiyalashuvning kuchayib borishida investitsiya jarayonlari.</p> <p>Xorijiy investitsiyalarning mazmun-mohiyati va ahamiyati. Xorijiy investitsiyalarni O'zbekiston iqtisodiyotiga jalb qilishning ob'ektiv zarurligi. To'g'ridan to'g'ri va portfel investitsiyalar o'rtasidagi farqlar. Xorijiy investitsiyalarning shakl va turlari. Globalashuv va iqtisodiy integratsiyalashuv jarayonlarining o'ziga xos xususiyatlari. Xalqaro kapital migratsiyasi: sabablari, omillari va ko'rsatkichlari. Globalashuv va iqtisodiy integratsiyalashuv jarayonlari.</p> <p>2-mavzy. Xorijiy investorlar huquqiy holatining o'ziga xos xususiyatlari. Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning ilmiy-uslubiy asoslari. Investitsiya munosabatlari qatnashchilarining huquqiy holati. O'zbekiston Respublikasida xorijiy investorlarning huquq va majburiyatlari. Xorijiy investitsiyalarning iqtisodiy mohiyati va iqtisodiyotga jalb qilishning obektiv zarurligi. Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning chet el tajribasi. Qulay investitsiya muhiti. O'zbekiston Respublikasining investitsiya siyosati. Xorijiy</p>				

investitsiyalarini jalb qilishni rag'batlantirish strategiyasi

3-MAVZU. Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishni rag'batlantirishning zamonaviy shakl va usullari.

Xorijiy investitsiyalarni jalb qilish holatini tahlil qilish. Xorijiy investitsiyalarni milliy iqtisodiyotga jalb etishning holati va tarkibi. To'g'ridan to'g'ri va portfel investitsiyalarni jalb etishda investitsiya muhitining o'ri. Xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalarni tashkil etish

4-MAVZU. Xorijiy investorlar uchun O'zbekiston iqtisodiyotini jalb qiluvchanligini oshirishning asosiy yo'nalishlari.

O'zbekiston iqtisodiyotiga xorijiy investitsiyalarni jalb etishning ustuvor yo'nalishlari. Xorijiy investitsiyalarni jalb etish mexanizmi va asosiy yo'nalishlari. Respublika hududlariga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishdagi mavjud muammolar. Xorijiy investitsiyalarni jalb etishga hududiy jihatdan yondashuv

5-MAVZU. O'zbekiston Respublikasida tashqi iqtisodiy faoliyatni xorijiy investitsiyalar yordamida rivojlantirish masalalari.

Tashqi iqtisodiy faoliyatni davlat tomonidan boshqarilishi. O'zbekiston Respublikasi tashqi iqtisodiy munosabatlarining takomillashtirishda investitsiyalardan foydalanish. O'zbekiston Respublikasida tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirish konsepsiyasi. Xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalarni tashkil etish, tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirishning asosiy yo'nalishi sifatida.

6-MAVZU. Xorijiy investitsiyalarni jalb etishda erkin iqtisodiy zonalarining o'ri

Erkin iqtisodiy zonalar haqida tushuncha. Erkin iqtisodiy zonalarining turlari. Erkin iqtisodiy zonalarini tashkil etilishi. Erkin iqtisodiy zonalarining maqsadi, vazifalari/ Erkin iqtisodiy zonalarining rivojlanish bosqichlari. Erkin iqtisodiy zonalarining turli mamlakatlardagi tajribasi. O'zbekistonda erkin iqtisodiy zonalarining tashkil etilishi. Erkin iqtisodiy zonalarini tashkil etish va faoliyat ko'rsatish amaliyoti. Erkin iqtisodiy zonalar faoliyatini muvofiqlashtirishda davlat boshqaruvi organlarining funksiyalari.

7-MAVZU. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikka xorijiy investitsiyalarni jalb etish.

Mamlakatimiz iqtisodiyotini rivojlantirishda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning ahamiyati. O'zbekistonda faoliyati bilan shug'ullanish uchun yaratilgan shart-sharoit va imkoniyatlar. Mamlakatimizda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda xorijiy kredit liniyalaridan foydalanish. O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda investitsiyaviy muhitni shakllantirish.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun q'oyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu. Xorijiy investorlar huquqiy holatining o'ziga xos xususiyatlari. Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning ilmiy-uslubiy asoslari.

- 2 mavzu. Xorijiy investorlar huquqiy holatining o'ziga xos xususiyatlari.
- 3-mavzu. Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishning ilmiy-uslubiy asoslari.
- 4-mavzu. Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishni rag'batlantirishning zamonaviy shakl va usullari.
- 5-mavzu. Xorijiy investorlar uchun O'zbekiston iqtisodiyotini jalb qiluvchanligini oshirishning asosiy yo'nalishlari.
- 6-mavzu O'zbekiston Respublikasida tashqi iqtisodiy faoliyatni xorijiy investitsiyalar yordamida rivojlantirish masalalari.
- 7-mavzu. Xorijiy investitsiyalarni jalb etishda erkin iqtisodiy zonalarining o'rni
- 8-mavzu. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikka xorijiy investitsiyalarni jalb etish.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. Xorijiy investitsiyalarni O'zbekiston iqtisodiyotiga jalb qilishning ob'zarurligi
2. O'zbekiston Respublikasida xorijiy investorlarning huquq va majburiyatlari.
3. O'zbekiston Respublikasining investitsiya siyosati
4. Xorijiy investitsiyalarni milliy iqtisodiyotga jalb etishning holati va tarkibi.
5. O'zbekiston iqtisodiyotiga xorijiy investitsiyalarni jalb etishning us yo'nalishlari.
6. Investitsiya munosabatlari qatnashchilarining huquqiy holati
7. Moliyaviy va real investitsiyalarning o'zaro bog'liqligi
8. Investitsiya faoliyatiga ta'sir etish omillari va usullari
9. Investitsiya dasturlari asosida investitsiyalar va investitsiya faoliyatini ta etish
10. O'zbekiston Respublikasida qulay investitsiya muhitini muntazam rav yaxshilab borish vazifalari
11. Xorijiy investorlarga berilgan imtiyozlar va kafolatlar
12. Respublika hududlariga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishdagi muammolar.
13. Tashqi iqtisodiy faoliyatni davlat tomonidan boshqarilishi
14. O'zbekiston Respublikasida tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlan konsepsiyasi.
15. Xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalarni tashkil etish, tashqi iq faoliyatni rivojlantirishning asosiy yo'nalishi sifatida.
16. Erkin iqtisodiy zonalar haqida tushuncha
17. Erkin iqtisodiy zonalarini tashkil etilishi. Erkin iqtisodiy zonalarining ma vazifalari.
18. Mamlakatimiz iqtisodiyotini rivojlantirishda kichik biznes va xu tadbirkorlikning ahamiyati.
19. Mamlakatimizda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda x kredit liniyalaridan foydalanish

	20. Mamlakatimizda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda kredit liniyalaridan foydalanish	xorijiy
3.	<p>V. Fan o'qitilishning natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: investitsiyaning turlari va shakllari; investitsiya faoliyatini muvofiqlashtirish usullari; investorlarning huquq va majburiyatlari; investitsiya muhiti va unga ta'sir etuvchi omillar <i>haqida tasavvurga ega bo'lishi</i>;</p> <p>investitsiya dasturini shakllantirish va nazorat qilish tartibini; kapital qo'yimlarni moliyalashtirish tartibini; kapital qurilishda loyihalashtirish va kapital qurilish ishlarini olib borish usullarini; investitsiyalarni byudjetdan moliyalashtirish ochish shartlarini; lizing operatsiyalarini tashkil etish va lizing to'lovlari summasini aniqlashni; investitsiyalarni loyihaviy moliyalashtirish va investitsiya risklarini boshqarishni <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>;</p> <p>investitsiyalarning iqtisodiy mazmuni, turlari, funksiyalari, obyektlari va subyektlari to'g'risida; investitsiya siyosati, uning mazmuni va iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitidagi xususiyatlari hamda investitsiya faoliyatini muvofiqlashtirish to'g'risida; investitsiya faoliyatining qonuniy-me'yoriy bazasi to'g'risida; O'zbekiston Respublikasi Investitsiya dasturi to'g'risida; investitsiyalarni moliyalashtirish usullari; investitsiyalarni byudjetdan moliyalashtirish, investitsiyalarni loyihaviy moliyalashtirish to'g'risida; investitsiya risklari va ularni boshqarish yo'llari to'g'risida ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak.</p>	
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; <p>jamo bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.</p>	
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, taxlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p>	
6.	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <p>1.A.V.Vaxobov, Sh.X.Xajibakiyev, N.G.Mo'minov.Xorijiy investitsiyalar. O'quv qo'llanma.Toshkent, "Moliya" nashriyoti, 2010 yil.</p> <p>2.L. I. Yuzvovich, S.A. Degtyareva, E. G. Knyazevoy i dr. Investitsii. Uchebnik, Ekaterinburg 2016 god. -348 str.</p>	

3. Bekmurodov A.SH., Qoriyeva Yo.K., Nematov I.U., Nabiev D.H., Kattayev N.T. Xorijiy investitsiyalar. O'quv qo'llanma. - T.: TDIU, 2010. - 196 bet.

4. Yo.K. Qoriyeva, I.U. Nematov, N.T. Kattayev. Xorijiy investitsiyalar. Ta'lim texnologiyasi. - T.: TDIU, 2010, 154-bet.

5. Yo.K. Qoriyeva, I.U. Nematov, N.T. Kattayev. Xorijiy investitsiyalar. O'quv- uslubiy majmua. - T.: TDIU, 2010, 134- bet

6. Mustafakulov SH.I. Investitsion muhit jozibadorligi. Ilmiy-amaliy qo'llanma. - Toshkent: Baktria press, 2017. - 320 b.

7. G'ozibekov D.G', Nosirov E.I. O'zbekiston iqtisodiyotiga xorijiy investitsiyalarni jalb qilish. Risola. - T.: «Iqtisod-moliya», 2007. - 92 b.

8. Vahabov A.V., Tadjibayeva D.A., Xajibakiyev SH.X. Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar: darslik. - T.: Baktria press, 2015. - 584 b. 28.

9. G'ozibekov D.G'. Investitsiyalarni moliyalashtirish masalalari. - T.: "Moliya", 2003. - 45 b.

Q'oshimcha adabiyotlar.

10. Ковалев В.В. Методы оценки инвестиционных проектов. - М.: "Финансы и статистика", 2002 - 144 стр.

11. Подшеваленко Г.П., Лахматкина Н.И., Макарова М.В. и др. Инвестиции: учебное пособие. Финансовая академия при Правительстве РФ. - М.: "КНОРУС" - 2004 г. 208 стр.

12. Ковалев В.В. и др. Инвестиции. Учебник. - М.: ТК Велби, изд-во Проспект, 2005. - 440 стр.

13. Геронина Н.Р. Инвестиционная активность населения. М.: Палеотип, 2005. 216 с.

14. Красавина Л.Н. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения. Учебник. - М.: Финансы и статистика, 2008. - 10-38 с.

15. Лахметкина Н И Инвестиционная стратегия предприятия: Учеб Пос.- м. КНОРУС 2008 -320 ст 13. Зви Боди Роберт, К. Мертон "Финансы - М.: Вильямс, 2008. - 780с.

16. Бочаров В. В. Инвестиции: Учебник-2 -е издание - СПб: Питер 2009 - 348с. 798

17. Лаврушин О.И., Афанасьева О.Н., Корниенко С.Л. Банковское дело: современная система кредитования. Учебное пособие. - М.: КНОРУС, 2009. - 15-26 с.

18. Qo'ziyeva N.R. Xorijiy investitsiya ishtirokidagi korxonalar faoliyatini rag'batlantirishning moliya-kredit mexanizmini takomillashtirish yo'nalishlari. Iqtisodiyot fanlari doktori ilmiy darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiyasi avtoreferati. - T.: BMA, 2008. - 11 b.

19. Dictionary of International Trade. Global Marketing Strategies, 2015, p.82.

20. Alain Noël, Is social investment inimical to the poor?, *Socio-Economic Review*, Volume 18, Issue 3, July 2020, Pages 857-880, <https://doi.org/10.1093/ser/mwy038>.

	<p style="text-align: center;">Axborot manbalari</p> <p>20. www.lex.uz – (O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma‘lumotlari milliy bazasi)</p> <p>21. www.ziyonet.uz – (Jamoat axborot ta‘lim tarmog‘i sayti)</p> <p>22. www.mift.uz – (O‘zbekiston Respublikasi Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi sayti).</p>
7.	Fan dasturi Qarshi muhandislik iqtisodiyot instituti Kengashida (2024 yil “__” __ dagi __-sonli bayonnomasida) muhokama etilgan va o‘quv jarayonida foydalanishga tavsiya qilingan.
8.	<p>Fan modul учун mas‘ullar:</p> <p>Yu.Hasanova – QarMII, “Moliya” kafedrasida katta o‘qituvchisi</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>G.P.Erkayeva - QarDU Iqtisodiyot fakulteti dotsenti, i.f.n.</p> <p>R.F.Omanov- QarMII «Moliya» kafedrasida mudiri, dotsent, i.f.n.</p>